

Կ-593¹-09.09.2014,01.10.2014-ՊԻ-010/2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 1998 թվականի մայիսի 5-ի քաղաքացիական օրենսգիրքը (այսուհետ՝ Օրենսգիրք) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 14.1 գլխով.

«Գ Լ ՈՒ Խ 14.1. Ա Պ Ա Հ Ո Վ Վ Ա Ծ Ի Ր Ա Վ ՈՒ Ն Ք

Հոդված 225.1. Ապահովված իրավունքի հասկացությունը և առարկան

1. Ապահովված իրավունքը օրենքի կամ պայմանագրի ուժով, ի ապահովումն պարտավորության կատարման, գույքի կամ գույքային իրավունքի կամ պարտավորական իրավունքի նկատմամբ պարտատիրոջ իրավունքն է:

2. Անշարժ գույքի գրավի հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են սույն օրենսգրքի 15-րդ գլխով:

3. Ապահովված իրավունքի առարկան կարող է լինել ցանկացած գույք, այդ թվում՝ գույքային իրավունք՝ բացառությամբ շրջանառությունից հանված գույքի, պարտատիրոջ անձի հետ անխզելիորեն կապված պահանջների, ներառյալ ալիմենտի, կյանքին կամ առողջությանը պատճառված վնասի հատուցման պահանջների, պետական (գանձապետական) անվանական այն արժեթղթերի, որոնց թողարկման պայմաններով կնախատեսվեն, որ այդ արժեթղթերը գրավադրման ենթակա չեն, և այն իրավունքների, որոնց զիջելն այլ անձի արգելված է օրենքով:

4. Ապահովված իրավունքը տարածվում է նաև այն գույքի վրա, որն ուղղակի կամ անուղղակի առաջանում է ապահովված իրավունքի առարկայի օգտագործումից, տիրապետումից կամ տնօրինումից, ինչպես նաև ապահովված իրավունքի առարկայի ապահովագրական փոխհատուցումից՝ բացառությամբ օրենքով և պայմանագրով սահմանված դեպքերի:

5. Ապահովված իրավունքը ծագում և գործում է պարտավորության ծագման պահից մինչև պարտավորության պատշաճ կատարումը:

6. Ապահովման պայմանագրով ապահովված իրավունքի առարկայի նկարագրությունը լինում է ընդհանուր կամ որոշակի: Այն դեպքում, երբ ապահովված իրավունքի առարկան հնարավոր է որոշել որոշիչ կամ նկարագրական հատկանիշներով, ապահովված իրավունքի առարկայի որոշակի նկարագրությունը պարտադիր է:

7. Ապահովված իրավունքի առարկայի վրա առանց դատարան դիմելու բռնագանձումը իրականացվում է սույն օրենսգրքի 249-րդ հոդվածով սահմանված կարգով, եթե՝

1) դա նախատեսված է պայմանագրով, կամ

2) առկա է ապահովված անձի (պարտատիրոջ) և պարտապանի միջև կնքված գրավոր համաձայնություն, իսկ եթե պայմանագիր կնքելու համար պահանջվել է երրորդ անձի համաձայնություն կամ թույլտվություն, ապա նաև վերջինիս գրավոր համաձայնությունը՝ առանց դատարանի վճռի գրավ դրված գույքի իրացման մասին:

8. Ապահովված իրավունքի առարկայի վրա դատական կարգով բռնագանձումն իրականացվում է՝ սույն օրենսգրքի 249¹-րդ հոդվածի պահանջներին համապատասխան:

Հոդված 225.2. Ապահովված իրավունքների նախապատվությունը

1. Ապահովված իրավունքի առարկայի արժեքից բավարարում ստանալու նախապատվության իրավունքը որոշվում է միասնական գրանցամատյանում գրանցված ապահովված իրավունքի գրանցման առաջնահերթությամբ, եթե այլ բան

նախատեսված չէ սույն օրենսգրքով կամ ապահովված անձանց (պարտատերերի) միջև կնքված պայմանագրով:

2. Ապահովված իրավունքի գրանցումը առաջացնում է նախապատվության իրավունք նույն շարժական գույքի նկատմամբ չգրանցված ապահովված իրավունքի նկատմամբ, եթե այլ բան նախատեսված չէ սույն օրենսգրքով կամ ապահովված անձանց (պարտատերերի) միջև կնքված պայմանագրով:

3. Ապագայում ձեռք բերվող շարժական գույքի կամ ապահովված իրավունքի առարկա շարժական գույքի նկարագիրը ընդհանուր լինելու դեպքերում շարժական գույքի նկատմամբ նախապատվության իրավունք ունի այն անձը, ում ֆինանսավորմամբ ձեռք է բերվում շարժական գույքը:

4. Պարտապանի կողմից ապահովված իրավունքի առարկա հանդիսացող շրջանառության մեջ գտնվող շարժական գույքն օտարելու ժամանակ գրանցված ապահովված իրավունքը տարածվում է այդ առարկայի օտարումից ստացված միջոցների վրա, եթե այլ բան նախատեսված չէ կողմերի համաձայնությամբ:

5. Գրանցման եղանակով նախապատվության իրավունք ձեռք բերած անձի կողմից ապահովված իրավունքը զիջելու դեպքում, այն ձեռք բերած անձի համար նախապատվության իրավունքը շարունակվում է:»:

Հոդված 2. Օրենսգրքի 226-րդ հոդվածի 3-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«3. Անշարժ գույքի գրավով ապահովված պարտավորության պարտատերը (գրավառուն) պարտապանի կողմից այդ պարտավորությունը չկատարելու դեպքում գույքի տիրոջ (գրավատուի) մյուս պարտատերերի հանդեպ գրավ դրված գույքի արժեքից բավարարում ստանալու նախապատվության իրավունք ունի: Անշարժ գույքի գրավի պայմանագրից ծագող իրավունքը լիազորված մարմնի կողմից վարվող գրավի գրանցման մատյանում առավել վաղ գրանցած գրավառուն, մյուս՝ անշարժ գույքի գրավի պայմանագրերից ծագող իրենց իրավունքներն առավել ուշ գրանցած կամ չգրանցած գրավառուների հանդեպ գրավ դրված գույքի արժեքից բավարարում ստանալու նախապատվության իրավունք ունի:»:

Հոդված 3. Օրենսգրքի 251-րդ հոդվածի 1-ին կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1. Գրավ դրված անշարժ գույքի իրացումից ստացված գումարից կամ գրավառուին կամ նրա նշած անձին ի սեփականություն անցած անշարժ գույքի արժեքից այդ գույքի վրա բռնագանձում տարածելու և իրացնելու համար ծախսերը վճարելու համար անհրաժեշտ գումարներ պահելուց հետո բավարարվում են գրավառուի՝ գրավով ապահովված պահանջները, իսկ մնացած գումարը տրվում է գրավատուին: Գրավառուի՝ անշարժ գույքի գրավով չապահովված պահանջները սույն կետով նախատեսված գումարից (արժեքից) բավարարվում են սույն օրենսգրքով և այլ օրենքներով սահմանված ընդհանուր կարգով:»:

Հոդված 4. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2015 թվականի հոկտեմբերի 1-ից:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Առաջին ընթերցմամբ ընդունված «Շարժական գույքի նկատմամբ ապահովված իրավունքների գրանցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի ([Կ-593-09.09.2014,01.10.2014-ՊԻ-010/1](#)) և կից օրենքների նախագծերի փաթեթի վերաբերյալ առաջարկությունների

h/h	Առաջարկության հեղինակը	Առաջարկության բովանդակությունը	Եզրակացություն	Կատարված փոփոխությունը
	1	2	3	4
1.	ՀՀ կառավարություն	Քրեական օրենսգրքին վերաբերող դրույթները հանել Նախագծից:	Ընդունվել է:	Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:
2.		Նախագծի 5-րդ և 6-րդ հոդվածներն անհրաժեշտ է խմբագրել, քանի որ 5-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ գրանցամատյանի տեղեկատվությունը, ինչպես նաև քաղվածքները տրամադրվում են ՀՀ կառավարության կողմից նախատեսված կարգով, իսկ 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ գրանցամատյանի տեղեկատվությունը թղթային կրիչի վրա տրամադրվում է անձի դիմումի հիման վրա՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով: Հարկ է նկատել, որ նախագծով նաև չի սահմանվում տեղեկատվության տրամադրման կարգը:	Ընդունվել է:	Նախագծի 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասից հանվել են՝ «սույն օրենքով սահմանված կարգով» բառերը:

3.		Սպասարկման գրասենյակի գործառույթ իրականացնման միջոց նախատեսել նաև լիազոր մարմնի համացանցում բոլորին հասանելի ապահովված տիրույթը:	Ընդունվել է:	Նախագծի 3-րդ հոդվածի 11-րդ մասը խմբագրվել է հետևյալ բովանդակությամբ. «սպասարկման գրասենյակ՝ Լիազոր մարմնի համացանցում բոլորին հասանելի ապահովված տիրույթ, սպասարկման գրասենյակի գործառույթներ իրականացնող նոտար»:
4.		Նախագծի 4-րդ հոդվածից հանել 1-ին կետը՝ հաշվի առնելով, որ տվյալ օրենքը նպատակ չի հետապնդում նպաստելու անձանց իրավունքների եւ օրինական շահերի պաշտպանվածությանը, այլ հանդիսանալու է տեղեկատվության աղբյուր:	Ընդունվել է:	Նախագծից հանվել է 4-րդ հոդվածի 1-ին կետը:
5.		Նախագծի հոդված 9-ի վերնագրում «Գործակալության» բառը փոխարինել «լիազոր մարմնի» բառերով:	Ընդունվել է:	Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:
6.		Նախագծի հոդված 12-ի 1-ին մասը համապատասխանեցնել էլեկտրոնային համակարգի կիրառման ձևաչափին:	Ընդունվել է:	Նախագծի հոդված 12-ի 1-ին մասը խմբագրվել է հետևյալ բովանդակությամբ «Համացանցում բոլորին հասանելի լիազոր մարմնի կողմից վարվող ապահովված տիրույթում լրացվում են հետևյալ տվյալները.»:

7.		Նախագծի հոդված 13-ը հանել, քանի որ ըստ էության կրկնում է 12-րդ հոդվածի բովանդակությունը:	Ընդունվել է:	Նախագծից հանվել է 13-րդ հոդվածը: Միաժամանակ, 12-րդ հոդվածը վերախմբագրվել է՝ ներկայացվող տեղեկատվության ամբողջ ծավալը ներառելու նպատակով:
8.		Նախագծից հանել «նույնականացման համար» արտահայտությունը՝ փոխարինելով «գրանցման համար» բառերով:	Ընդունվել է:	Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:
9.		Խմբագրել 19-րդ հոդվածը ելնելով նրանից, որ փոփոխությունը գրանցելու դեպքում, փոփոխման ենթակա է միայն ապահովված իրավունքի առարկան: Կողմի փոփոխության դեպքում գրանցումը կհամարվի նոր գրանցում և ոչ թե փոփոխություն:	Ընդունվել է:	Նախագծի 19-րդ հոդվածում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:
10.		Նախագծի հոդված 22-ից հանել պարտապանի կողմից դիմում ներկայացնելու վերաբերյալ դրույթը, քանի որ դիմումը ներկայացվելու է ապահովված անձի կողմից:	Ընդունվել է:	Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:
11.		Քաղաքացիական օրենսգրքի 226-րդ հոդվածի 3-րդ կետում «անշարժ գույքի գրավի պայմանագրերից	Ընդունվել է:	Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:

		ծագող իրենց իրավունքներն առավել ուշ գրանցած» բառերից հետո ավելացնել «կամ չգրանցած գրավառուների» բառերը:		
12.		«Ավիացիայի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը անհրաժեշտ է լրամշակել այնպես, որ օդանավի նկատմամբ ապահովված իրավունքի վերաբերյալ տեղեկությունների գրանցումը պարտադիր բնույթ չկրի:	Ընդունվել է:	«Ավիացիայի մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացվել է հետևյալ բովանդակությամբ երկրորդ նախադասությամբ. «Օդանավը գրավի առարկա հանդիսանալու վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը կարող է ներկայացվել գրանցման «Շարժական գույքի նկատմամբ ապահովված իրավունքների գրանցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:»:
13.		«Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 30.3-րդ հոդվածը լրացնել նոր պարբերությամբ հետևյալ բովանդակությամբ «Հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով չկատարված պարտավորության չափը հինգ հարյուր հազար կամ ավելի դրամ կազմելու դեպքում, եթե հարկային մարմնի կողմից իրականացված վարչական	Ընդունվել է:	Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:

		վարույթի ընթացքում արդեն իսկ ձեռք բերված ապացույցները բավարար հիմք են տալիս ենթադրելու, որ հարկ վճարողը կարող է թաքցնել, փչացնել կամ սպառել վարչական ակտի կատարման համար անհրաժեշտ շարժական գույքը, ապա հարկային մարմնի ղեկավարն օրենքով սահմանված կարգով իրավունք ունի հարկ վճարողի շարժական գույքի վրա սահմանափակում կիրառելու մասին հանձնարարագիր հրապարակել:»:		
14.	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Գագիկ Զհանգիրյան (առաջարկությունը ներկայացվել է բանավոր 05.12.2014թ. ՀՀ Ազգային Ժողովում տեղի ունեցած աշխատանքային քննարկման ժամանակ)	Հաշվի առնելով այն, որ նոտարները հասարակությանը հասանելի հանրային ցանց է՝ անհրաժեշտ է պայմանագրային հարաբերությունները հանել նոտարների համար, դրանով իսկ յուրաքանչյուր նոտար կիրականացնի սպասարկման գրասենյակի գործառույթներ՝ ապահովելով համակարգի մատչելիությունը և արդյունավետությունը:	Ընդունվել է:	Նախագծի 10-րդ հոդվածի 3-րդ մասը հանվել է:

